

Rapport

Natuurtoets Ronde Akkerweg/N99

projectnr. 260615
revisie 00
12 juni 2013

Opdrachtgever

Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
Toekanweg 7
Postbus 3119
2100 DC Haarlem

datum vrijgave
12 juni 2013

beschrijving revisie 00
Definitief

goedkeuring
(10)(2e)

vrijgave (10)(2e)
(10)(2e)

Projectgroep bestaande uit:

(10)(2e)	.
(10)(2e)	

Tekstbijdragen:

(10)(2e)

Fotografie:

(10)(2e)

Datum van uitgave:

12 juni 2013

Contactadres:

Monitorweg 29
Postbus 10044
1301 AA Almere - Stad

Inhoud

	blz.
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Leeswijzer	3
2 Wettelijk kader natuurbescherming	5
2.1 Algemeen	5
2.2 Flora- en faunawet	5
2.3 Ecologische hoofdstructuur	5
2.4 Natuurbeschermingswet 1998	5
3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen	6
3.1 Gebiedsbeschrijving	6
3.2 Projectvoornemen	6
4 Methodiek	7
4.1 Algemeen	7
4.2 Bureauonderzoek	7
4.3 Terreinbezoek	7
4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5 Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1 Gebiedsbeschrijving	9
5.2 Beschermde soorten	9
5.2.1 Bureauonderzoek	9
5.2.2 Terreinbezoek	10
5.2.3 Samenvatting beschermde soorten	11
5.3 Beschermde gebieden	12
6 Toetsing natuurwetgeving	14
6.1 Effectbepaling project	14
6.2 Effecten beschermde soorten	14
6.3 Effecten beschermde gebieden	15
6.3.1 Effecten EHS	15
6.3.2 Effecten Natura 2000	15
7 Conclusies en vervolg	16
7.1 Conclusie	16
7.1.1 Beschermde soorten	16
7.1.2 Beschermde gebieden	16
7.2 Tot slot	16
Bijlage 1: Wettelijk kader	17
Flora- en faunawet	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het plangebied is gelegen op de kruising van de N99 met de Akkerweg in de omgeving van Den Oever en betreft een toekomstig aan te leggen rotonde. Omdat de rotonde is geprojecteerd op een stuk land met een andere bestemming, namelijk landbouwgrond, dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Hiervoor is een onderzoek naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden noodzakelijk.

Dergelijke planvorming dient te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In afbeelding 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1.1: Globale ligging van het plangebied in de omgeving van Den Oever (Bron: Google maps).

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, EHS en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze natuurtoets is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, EHS en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze natuurtoets omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, EHS en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich twee bijlagen, die

algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het deze gebied direct of indirect (middels externe werking) aantasten.

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied betreft het gebied waar de voorgenomen ontwikkeling gaat plaats vinden. In dit geval betreft het de directe omgeving (beide zijden van de Akkerweg) van het kruispunt van de Akkerweg en de Rijksweg (N99) in Den Oever (gemeente Hollands Kroon, provincie Noord-Holland). Op zo'n 800 meter ten noorden van het plangebied ligt de plaats Oosterland en op circa 1200 meter ten noordoosten van het plangebied bevindt zich Den Oever. Het plangebied heeft een oppervlak van circa 1000 m² en is gelegen in een voornamelijk agrarische omgeving waarbij ten zuiden van het plangebied een tankstation en camping aanwezig zijn.

Afbeelding 3.1: Begrenzing plangebied (Bron: Rijkswaterstaat).

3.2 Projectvoornemen

Het voornemen is de aanleg van een rotonde op de kruising van de N99 met de Akkerweg ter bevordering van de verkeersveiligheid. Om deze aanleg mogelijk te maken zullen onder meer graafwerkzaamheden plaatsvinden en worden de omliggende graslanden aangetast. Er worden geen bomen gerooid bij deze werkzaamheden.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de strikt beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet. Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van het Ministerie om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS.

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder (Tabel 2 of 3-soorten) beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 27 mei 2013 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen op de kruising van de N99 en de Akkerweg, waarbij een overlap bestaat met weilanden en een wegberm direct naast deze wegen. In de omgeving is ten zuiden een camping en tankstation aanwezig, terwijl de rest van de omgeving wordt gevormd door agrarisch landschap.

Figuur 5.1: bovenaanzicht plangebied.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen, met de verspreidingsgegevens uit de 'Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels' (Scharringa 2010), de 'Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen' (Herder 2010) en de 'Verspreiding van de Noord-Hollandse Flora' (www.landschapnoordholland.nl). Op basis van deze bronnen ontstaat een compleet beeld van de aanwezige natuurwaarden.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaardere beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Voor wat betreft de vogels is gefocust op de jaar rond beschermde nesten (categorie 1-4). Volgens de vermelde bronnen zijn de volgende soorten op of in de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaar rond beschermde nesten (categorie 1-4) aanwezig.

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaar rond beschermd): Boomvalk, Buizerd, Sperwer, Havik, Bruine kiekendief, Ransuil, Gierzwaluw, IJsvogel, Huismus (Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels)

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: Boomarter, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger (waarneming.nl)

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: Rugstreeppad (waarneming.nl)

Vlinders

Zwaarder beschermd: Geen

Libellen

Zwaarder beschermd: Geen

Vissen

Zwaarder beschermd: Geen

Flora

Zwaarder beschermd: Gevlekte orchis, Rietorchis, Grote keverorchis, Wilde kievitsbloem (waarneming.nl)

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiedenis voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen. Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent natuurlijk niet dat deze soorten zich ook in (de omgeving van) het plangebied aanwezig is. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.2.2 **Terreinbezoek**

Op 27 mei 2013, bij helder weer, is een eenmalig terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Oranjewoud. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

In het plangebied is er sprake van één biotoop:

Grasland

Het plangebied betreft gedeeltelijk een intensief beweide grasland en gedeeltelijk een wegberm naast de N99 met droogliggende greppels. Het grasland dat wordt beweide wordt gedomineerd door Engels raaigras. Het grasland van de wegberm wordt gedomineerd door de plantensoorten Witbol, Paardenbloem en Kruipende boterbloem. In de greppels vormt Riet de dominante component van de ruigtevegetatie waarbij geen beschermde soorten zijn vastgesteld. Deze vegetaties zijn gezien de voedselrijkdom floristisch weinig interessant.

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden in het aangetroffen biotoop ook niet verwacht.

Figuur 5.2: impressie plangebied.

De (gras)vegetatie biedt een geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren, zoals Konijn, Egel en Mol. Voor algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen vormt de vegetatie eveneens een geschikt biotoop.

Het plangebied herbergt geen geschikt leefgebied voor de uit de bureaustudie vermelde vogels (boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, ransuil, sperwer, bruine kiekendief, huismus, ijsvogel). In het plangebied zijn geen bomen aanwezig.

Voor vleermuizen, de Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger, is het plangebied van marginale betekenis. Vaste verblijfplaatsen zijn afwezig aangezien geen gebouwen of bomen in het plangebied zijn gelegen. Het is mogelijk dat vleermuizen foerageren rond de opgaande vegetatie (bomen) langs de Akkerweg ten noorden van het plangebied. Deze vegetatie kan eveneens dienen als navigatie-element. Deze bomenrij loopt echter niet tot in het plangebied door, en aangezien zuidelijk van het plangebied geen navigatie-element aanwezig is dat hierop aansluit, doorkruisen de werkzaamheden derhalve geen foerageerroute.

In omgeving van het plangebied is de Tabel 2-soort Boommarter waargenomen. Gezien de voorkeur van deze soort voor bossen of bosjes, houtwallen en ruigtes in landelijk gebied, vormt het plangebied geen geschikt biotoop voor deze soort.

Door afwezigheid van permanent voortplantingswater in het plangebied wordt een beperkt aantal amfibieën verwacht. De grasvegetatie in het plangebied en de ruigtevegetatie inclusief Riet in de greppels zijn geschikte landbiotopen voor algemene amfibieën, zoals de Gewone pad en Bruine kikker. Strikt beschermde amfibieën worden op basis van het biotoop niet verwacht. Op basis van de bureaustudie is in de omgeving van het plangebied de Rugstreeppad aanwezig. Het aangetroffen biotoop in het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor deze soort.

Meerdere soorten vaatplanten van Tabel 2 van de Flora- en faunawet zijn in de wijdere omgeving van het plangebied waargenomen. Daarbij dient te worden aangetekend dat deze planten zijn waargenomen in een hok van 5 bij 5 kilometer volgens waarneming.nl; andere bronnen maken geen melding van deze plantensoorten in de omgeving van het plangebied. Bij het terreinbezoek zijn echter geen beschermde planten in het plangebied waargenomen; gezien de intensieve begrazing van een gedeelte van het plangebied en de hoge voedselrijkdom van het gehele plangebied zijn deze soorten ook niet te verwachten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn conform de bureaustudie enkele vleermuissoorten aangetroffen. In het plangebied zijn echter geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen en evenmin is een navigatieroute of foerageergebied binnen het plangebied aanwezig. Daarmee is het plangebied van marginale betekenis voor deze soorten.

De Boomarter is in de omgeving aangetroffen op basis van de bureaustudie, maar de biotoop van het plangebied is ongeschikt voor deze soort, van wie het voorkomen wordt uitgesloten. In het plangebied kunnen wel algemene soorten zoogdieren als muizen, spitsmuizen, Egel en Mol worden verwacht.

Vogels

In de ruimere omgeving van het plangebied zijn conform de bureaustudie verschillende soorten met jaar rond beschermde nesten aanwezig. Binnen het plangebied zijn deze nesten echter niet aanwezig, omdat in het plangebied geen bomen voorkomen.

Amfibieën en reptielen

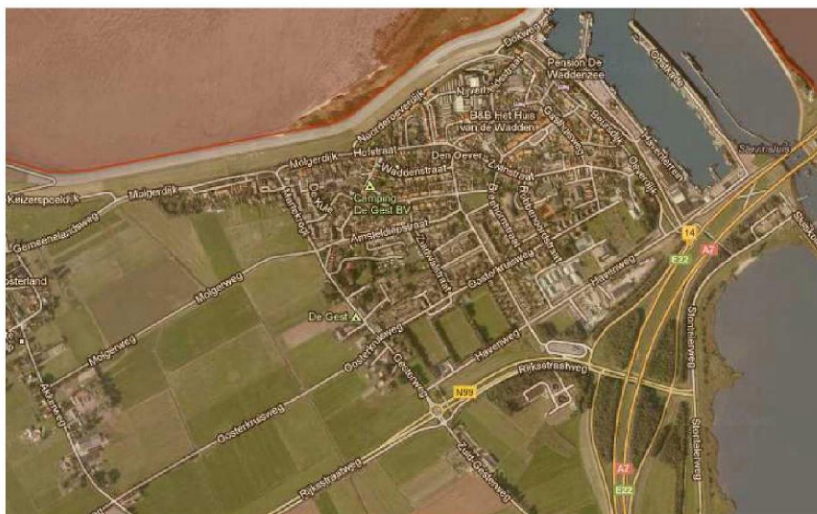
Op basis van de bureaustudie is één zwaarder beschermde soort in de omgeving vastgesteld: de Rugstreeppad. Het plangebied biedt geen geschikt leef- of voortplantingsgebied voor deze soort en het voorkomen van de Rugstreeppad wordt dan ook uitgesloten. Het plangebied kan wel als leefgebied worden gebruikt door algemene amfibieën als Gewone pad en Bruine kikker.

Planten

Er worden meerdere zwaarder beschermde vaatplanten in de ruimere omgeving van het plangebied verwacht (blok van 5 bij 5 kilometer). In het plangebied zijn deze soorten niet aangetroffen en op basis van het biotoop worden ze hier ook niet verwacht.

5.3 Beschermde gebieden

Op circa 1 kilometer ten noorden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Waddenzee, op circa 1,5 kilometer ten oosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied IJsselmeer (zie figuur 5.1). Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Het dichtstbijzijnde EHS gebied ligt op circa 180 meter ten zuiden van het plangebied (zie figuur 5.2).

Figuur 5.3: ligging van Natura 2000-gebieden (rood) in de omgeving van Den Oever (www.synbios.alterra.nl).

Figuur 5.4: Ligging van EHS (groen) in de omgeving van het plangebied (www.synbios.alterra.nl).

6 Toetsing natuurwetgeving

6.1 Effectbepaling project

Voor de geplande ruimtelijke ingreep wordt uitgegaan van de omzetting van grasland naar een rotonde met de bijbehorende werkzaamheden.

6.2 Effecten beschermde soorten

Broedvogels

In het plangebied kunnen eventueel vogels tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Gezien de aanwezige (gras)vegetatie en de aard van het plangebied is het uitgesloten dat categorie 1-4-vogelsoorten het plangebied gebruiken als foerageer- of broedgebied. Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Alle vogelnesten (ook die van categorie 5-vogelsoorten die geen jaarrond bescherming genieten) zijn beschermd tijdens het broedseizoen (globaal half maart tot half augustus).

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen. In het voorliggende plangebied zijn geen gebouwen en bomen aanwezig met daarin gaten en/of hopen die geschikt zijn voor vleermuizen. Mogelijk foerageren vleermuizen rond de opgaande vegetatie ten noorden van het plangebied. Alleen wanneer er sprake is van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en belangrijke foerageerplaatsen van vleermuizen zijn maatregelen noodzakelijk. Dergelijke verstoring is hier niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Er zijn geen andere zwaarder beschermde zoogdieren aanwezig in het plangebied. Uit bureaustudie blijkt dat de Boomarter voorkomt ten zuidoosten van het plangebied. Het biotoop is volledig ongeschikt voor deze soort, ze komt voornamelijk voor in bossen of struweel in landelijk gebied. Het biotoop binnen het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor deze soort.

Reptielen en amfibieën

Hoewel uit de bureaustudie naar voren komt dat de strikt beschermde soort Rugstreeppad in de omgeving voorkomt, zijn er in het plangebied zelf geen waarnemingen bekend. Er zijn geen zwaarder beschermde amfibie- en reptielsoorten in het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van deze soort kan uitgesloten worden, gezien de verspreiding van deze soort in de omgeving, de habitateisen en het ontbreken van voortplantingswater. Wel wordt geadviseerd tijdens de werkzaamheden rekening te houden met deze pioniersoort. Het laten ontstaan van ondiepe en snel opwarmende plassen kan er

voor zorgen dat de strikt beschermde Rugstreeppad een gebied snel koloniseert. Geadviseerd wordt dan ook om geen stagnerend water tijdens de werkzaamheden te laten ontstaan.

Planten

In de ruimere omgeving zijn meerdere beschermde plantensoorten aangetroffen, maar deze zijn niet vastgesteld in het plangebied. Het plangebied herbergt bovendien geen geschikt habitat of standplaatsfactoren voor de beschermde soorten. Effecten worden dan ook uitgesloten.

Vissen

Wegens het ontbreken van open water, zijn effecten op beschermde vissen uit te sluiten.

Vlinders, libellen en overige soortgroepen.

Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor de beschermde soorten. Effecten worden dan ook uitgesloten.

6.3 Effecten beschermde gebieden

6.3.1 Effecten EHS

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. De ruimtelijke ontwikkeling heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor EHS geen belemmeringen (het EHS toetsingskader kent evenmin een externe werking).

6.3.2 Effecten Natura 2000

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen 3 kilometer van het plangebied Natura 2000-gebieden Waddenzee en IJsselmeer zijn gelegen, respectievelijk op circa 1 en circa 1.5 kilometer. Ondanks de ligging van het plangebied binnen de invloedssfeer van deze Natura 2000-gebieden worden geen significant negatieve effecten verwacht door deze ontwikkeling. De aanleg van de rotonde gebeurt met het oog op de verkeersveiligheid en heeft geen verkeersaantrekkende werking. Extra voertuigen worden niet verwacht door de ontwikkeling van het plangebied (rotonde), zodat dit indirecte effect is uit te sluiten. Bij de werkzaamheden kan sprake zijn van geluids- en optische verstoring voor de directe omgeving door de aanwezigheid van bouw materieel en personeel, maar dit effect zal zeker niet tot de Natura 2000-gebieden reiken. Een tijdelijk effect door de inzet van werkvoertuigen op uitstoot van stikstofdioxide en daaraan gekoppeld verhoogde stikstofdepositie, zou aan de orde kunnen zijn, maar de beperkte aantallen van deze werkvoertuigen vallen weg tegen de autonome situatie waarin de N99 intensief gebruikt wordt. Een significant effect op stikstofdepositie kan daarmee worden uitgesloten. Zoals aangegeven hierboven, heeft de ontwikkeling een zeer beperkte invloed, voornamelijk op de directe omgeving van het plangebied en geen effect dat ver genoeg draagt om tot het Natura 2000-gebied te komen. Derhalve kan gesteld worden dat geen vergunningplicht aan de orde is vanuit de Natuurbeschermingswet en dat vanuit dat oogpunt geen belemmeringen aan de orde zijn.

7 Conclusies en vervolg

7.1 Conclusie

7.1.1 *Beschermde soorten*

Tabel 2 en 3-soorten

In het plangebied zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen die de voorgenomen ruimtelijke (her)ontwikkeling wezenlijk kunnen beïnvloeden. In het kader van Flora- en faunawet zijn er vanuit flora en fauna geen belemmeringen voor de voorgenomen (her)ontwikkeling. Wel wordt geadviseerd tijdens de werkzaamheden rekening te houden met de Rugstreeppad. Het laten ontstaan van ondiepe en snel opwarmende plassen kan er voor zorgen dat de strikt beschermde Rugstreeppad een gebied snel koloniseert. Geadviseerd wordt dan ook om geen stagnerend water tijdens de werkzaamheden te laten ontstaan.

Tabel 1-soort

In het plangebied komen tabel 1-soorten voor; voor deze soorten geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

7.1.2 *Beschermde gebieden*

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake.

Uit de bureaustudie blijken de Natura 2000-gebieden Waddenzee en IJsselmeer binnen 3 kilometer te liggen. Ondanks de ligging van het plangebied binnen de invloedssfeer van deze Natura 2000-gebieden worden geen significant negatieve effecten verwacht door deze ontwikkeling, aangezien de aanleg van de rotonde verkeersaantrekkende werking heeft, de geluids- en optische verstoring door de werkzaamheden niet tot de Natura 2000-gebieden reikt en een significant effect op stikstofdepositie door het werkverkeer kan worden uitgesloten.

7.2 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (strikt) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van deze rapportage kunt u contact opnemen met ecologisch adviseur van ons bureau.

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de diersoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht. Ingerepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Speciale bescherming genieten die vogelsoorten die het gehele jaar of jaarlijks dezelfde nestlocatie gebruiken. Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Slechts een beperkt aantal vogelsoorten (zie tabel 2.1) bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van EL&I, 2009). Overigens maken de meeste vogels elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

Soortnaam	Categorie vaste nesten	Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het <i>gehele seizoen</i>
Steenuil	1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
Gierzwaluw, Huismus, Roek	2	Nesten van koloniebroeders die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
Grote gele kwikstaart, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Slechtvalk,	3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Sperwer, Wespandief, Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Indien een ruimtelijke ontwikkeling negatieve effecten op deze soorten heeft is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten

hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via

een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.